Lieta Nr. C 88213123
Lietas arhīva Nr. C-0660-24/8
ECLI:LV:LRT:2024:0123.C88213123.4.S

Spriedums
Latvijas Republikas vārdā
2024. gada 23. janvārī

Latgales rajona tiesa šādā sastāvā: tiesnesis D. Zamjatins
izskatīja rakstveida procesā civillietu: maksātnespējīgās akciju sabiedrības "PNB Banka" vienkāršotās procedūras prasība pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja vērsusies tiesā ar prasību piedzīt no atbildētāja parādu 278,38 EUR, izdevumus advokāta palīdzības samaksai 83,51 EUR, noteikt prasītājas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2011. gada 26. maijā starp prasītāju (vēsturiskais nosaukums AS "Norvik Banka") un atbildētāju tika noslēgts Līgums (turpmāk arī – Līgums Nr. 1) par norēķinu konta atvēršanu un apkalpošanu. Saskaņā ar Līguma nosacījumiem atbildētājs apstiprina, ka ir iepazinies ar Vispārējiem darījumu noteikumiem (turpmāk - VDN) un prasītājas pakalpojumu tarifiem, un apņemas tos ievērot.

Saskaņā ar Norēķinu konta noteikumu 3.3. punktu par norēķinu konta atvēršanu, apkalpošanu un slēgšanu, kā arī par citiem ar norēķinu konta atvēršanu, apkalpošanu un slēgšanu saistītiem pakalpojumiem un Norēķinu kontā veiktajām operācijām/darījumiem atbildētājam piemēro komisijas maksu, kas noteikta Tarifos.

Atbildētājs par laiku no 2011. gada 26. maija līdz 2023. gada 12. septembrim ir izmantojis prasītājas pakalpojumus, par ko atbildētājam piemērotas komisijas maksas atbilstoši prasītājas pakalpojumu tarifiem. Tarifi ir sistematizēts pakalpojumu komisijas maksu un citu maksājumu apkopojums, saskaņā ar kuru prasītāja ietur komisijas maksas un citus ar pakalpojumiem saistītus maksājumus, aprēķina, izmaksā vai ietur procentus. Tarifi ir neatņemama VDN, pakalpojumu noteikumu un pakalpojumu līguma sastāvdaļa.

Saskaņā ar prasītājas pakalpojumu tarifiem tiek piemērota komisijas maksa par SMS-Bankas izmantošanu 0,10 EUR par katru īsziņu, līdz ar to prasītāja ir piemērojusi atbildētājam komisijas maksu par SMS-Bankas izmantošanu 2015. gada oktobrī - 0,03 EUR.

Saskaņā ar prasītājas norēķinu konta tarifiem tiek piemērota komisijas maksa par norēķinu konta apkalpošanu 0,65 EUR mēnesī, līdz ar to atbildētājam ir piemērota komisijas maksa par norēķinu konta apkalpošanu 2017. gada decembra, 2018. gada janvāra, februāra, marta, aprīļa, maija, jūnija, jūlija, augusta, septembra, oktobra, novembra, decembra, 2019. gada janvāra, februāra, marta, aprīļa, maija, jūnija, jūlija un augusta mēnešos, kopā 13,31 EUR.

Saskaņā ar prasītājas pakalpojumu tarifiem tiek piemērota komisijas maksa par neaktīvo konta apkalpošanu 1 EUR mēnesī, līdz ar to atbildētājam ir piemērotas komisijas maksas par neaktīvo konta apkalpošanu 2018. gada februāra, marta, aprīļa, maija, jūnija, jūlija, augusta, septembra, oktobra, novembra, decembra, 2019. gada janvāra, februāra, marta, aprīļa mēnešos. Saskaņā ar norēķinu konta tarifiem, atbildētājam ir piemērotas komisijas maksas 5 EUR 2019. gada maija, jūnija un jūlija mēnešos, taču, tā kā prasītājas darbība 2019. gada 15. augustā tika apturēta, par 2019. gada augustu atbildētājam tika piemērots komisijas maksājums par pusi no mēneša - 2,42 EUR. Kopā par neaktīvo konta apkalpošanu atbildētājam piemērota komisijas maksa 32,42 EUR.

Prasītājas citu pakalpojumu tarifi nosaka, ka par tiesu izpildītāja rīkojuma pieņemšanu izpildei atbildētājam tiek piemērota komisijas maksa 10 EUR; par atbildes sniegšanu uz zvērināta tiesu izpildītāja rīkojumu tiek piemērota komisijas maksa 20 EUR. Tādēļ atbildētājam piemērotas komisijas maksas 200 EUR par zvērināta tiesu izpildītāja 2015. gada 27. oktobra, 2015. gada 26. novembra, 2015. gada 8. decembra, 2016. gada 7. janvāra, 2016. gada 31. maija, 2017. gada 5. janvāra, 2017. gada 30. janvāra, 2017. gada 26. jūnija, 2017. gada 14. jūlija, 2017. gada 11. oktobra, 2017. gada 13. oktobra, 2018. gada 13. marta, 2018. gada 9. aprīļa, 2018. gada 26. jūnija, 2018. gada 25. jūlija 2018. gada 13. augusta rīkojumu pieņemšanu izpildei, kā arī par atbildes sniegšanu uz zvērināta tiesu izpildītāja 2018. gada 25. jūlija un 2018. gada 13. augusta rīkojumiem.

Uz prasības pieteikuma sagatavošanas dienu atbildētājam ir spēkā esošas parādsaistības pret prasītāju pēc Līguma Nr. 1 par pamatparāda 245,76 EUR samaksu.

2015. gada 9. septembrī starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts Līgums Nr. 7250274009 (turpmāk arī – Līgums Nr. 2) par norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu. Saskaņā ar Līguma Nr. 2 noteikumiem prasītāja 2015. gada 9. septembrī izsniedza atbildētājam *Visa Electron* norēķinu karti un atvēra atbildētājam kartes kontu.

Līguma Nr. 2 punktā "Apliecinājums" atbildētājs ir apliecinājis, ka ir iepazinies un saņēma prasītājas VDN, piekrīt tiem un atzīst sev par saistošiem. Atbildētājs ir iepazinies ar prasītājas pakalpojumu tarifiem, piekrīt tiem un atzīst sev par saistošiem. Uzņemtās saistības apzinās pilnīgi un apņemas tās pildīt VDN noteiktajā kārtībā.

VDN 2.2. punkts nosaka, ka papildus VDN tiesiskās attiecības starp prasītāju un atbildētāju, kas saistītas ar pakalpojumu sniegšanu, regulē piemērojamie normatīvie akti, attiecīgie pakalpojuma noteikumi (šajā gadījumā tie ir Norēķinu karšu noteikumi), pakalpojuma līgumi un tarifi.

Norēķinu karšu noteikumu 2.2. punkts nosaka, ka Līgums tiek uzskatīts par noslēgtu un spēkā stājušo ar Kartes izsniegšanu un Kartes konta atvēršanu.

Saskaņā ar Norēķinu karšu noteikumu, kas ir Vispārējo darījumu noteikumu pielikums, 3.2. punkta noteikumiem darījumu summas tiek norakstītas no kartes kontā esošajiem atbildētāja paša naudas līdzekļiem, bet atbildētāja paša naudas līdzekļu trūkuma gadījumā no bankas saskaņā ar Līgumu atbildētājam piešķirtā kartes kredīta, ar to samazinot neizmantotā kartes kredīta summu un nepieciešamības gadījumā pieļaujot kartes kredīta pārtēriņu

bez iepriekšējas saskaņošanas ar atbildētāju (bezakcepta kārtībā), pamatojoties tikai uz Maksājumu apstrādes centru vai attiecīgās starptautiskās norēķinu karšu organizācijas bankai nosūtīto informāciju par kartes izmantošanu darījuma veikšanai.

Norēķinu karšu noteikumu 3.5. punktā noteikts, ka no kartes konta banka bezakcepta kārtībā noraksta tarifos noteiktās komisijas maksas, kuras saistītas ar kartes izsniegšanu un lietošanu, kartes konta atvēršanu un apkalpošanu, kartes kredīta lietošanu un citas maksas, kas nav norādītas tarifos, bet ir bijušas nepieciešamas prasītājai atbildētāja maksājumu rīkojumu izpildei, nepieciešamības gadījumā veicot naudas līdzekļu konvertāciju pēc prasītājas noteiktā valūtas maiņas kursa operācijas veikšanas dienā. Naudas līdzekļu nepietiekamības gadījumā kartes kontā prasītāja ir tiesīga bez papildu saskaņošanas ar atbildētāju veikt visu parāda summu (kas izveidojies sakarā ar kartes izmantošanu, ja atbildētājs laikā nav norēķinājies ar prasītāju) norakstīšanu no jebkura atbildētāja konta bankā, nepieciešamības gadījumā veicot naudas līdzekļu konvertāciju pēc bankas noteiktā valūtas maiņas kursa operācijas veikšanas dienā.

Norēķinu karšu noteikumu 4.3. punktā noteikts, ka komisijas maksu par kartes lietošanu un izsniegšanu atbildētājs maksā prasītājai saskaņā ar tarifiem. Komisijas maksa par kartes lietošanu tiek ieturēta no kartes konta katra mēneša pēdējā bankas darbdienā (ja ir noteikta ikmēneša maksa) vai pēc gada mēneša pēdējā bankas darbdienā, skaitot no kartes izsniegšanas brīža (ja ir noteikta ikgadējā maksa).

Atbildētājs laikā no 2015. gada 9. septembra līdz 2023. gada 12. septembrim ir izmantojis prasītājas pakalpojumus, par ko atbildētājam piemērotas komisijas maksas atbilstoši prasītājas pakalpojumu tarifiem.

Saskaņā ar Norvik Bankas grozījumiem pakalpojumu tarifos tiek piemērota komisijas maksa par neaktīvo konta apkalpošanu 1 EUR mēnesī, līdz ar to atbildētājam ir piemērotas komisijas maksas par neaktīvo konta apkalpošanu 2018. gada februāra, marta, aprīļa, maija, jūnija, jūlija, augusta, septembra, oktobra, novembra, decembra, 2019. gada janvāra, februāra, marta, aprīļa mēnešos. Saskaņā ar norēķinu kartes tarifiem, atbildētājam ir piemērotas komisijas maksas 5 EUR apmērā 2019. gada maija, jūnija un jūlija mēnešos, taču, tā kā prasītājas darbība 2019. gada 15. augustā tika apturēta, par 2019. gada augusta mēnesi atbildētājam tika piemērots komisijas maksājums par pusi no mēneša - 2,42 EUR. Kopā par neaktīvo konta apkalpošanu atbildētājam piemērota komisijas maksa 32,42 EUR.

Saskaņā ar Norvik Bankas grozījumiem pakalpojumu tarifos tiek piemērota komisijas maksa par kartes konta ar neaktīvo karti apkalpošanu 0,20 EUR mēnesī, līdz ar to prasītāja ir piemērojusi atbildētājam komisijas maksu par kartes konta ar neaktīvo karti apkalpošanu 2018. gada februāra, mēnesī, kopā 0,20 EUR.

Tādējādi uz šī prasības pieteikuma sagatavošanas dienu atbildētājam ir spēkā esošas parādsaistības pret prasītāju pēc Līguma Nr. 2 par pamatparāda 32,62 EUR samaksu.

Atbildētājs maksājumus prasītājai pēdējo reizi ir veicis 2015. gada 30. oktobrī.

Prasība pamatota ar Kredītiestāžu likuma 60. pantu, Civillikuma 1401., 1425., 1469., 1472., 1512., 1548., 1587., 1588., 1590., 1716., 1717., 1720., 1753., 1754., 1756., 1757., 1759., 1764., 1765., 1934., 1943. pantu, Civilprocesa likuma 127.-130., 195. pantu.

Motīvu daļa

Tiesa, novērtējusi visus lietā esošus pierādījumus kopumā, uzskata, ka prasība daļā par piemērotās komisijas maksas parāda par kontu apkalpošanu 78,38 EUR piedziņu un tiesību noteikšanu saņemt likumiskos procentus līdz sprieduma izpildei ir apmierināma, savukārt prasība daļā par komisijas maksas parāda par zvērināta tiesu izpildītāja rīkojuma pieņemšanu izpildei un atbildes sniegšanu 200 EUR piedziņu noraidāma,

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 10. panta pirmo daļu puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā.

Minētā likuma panta otrā daļa noteic, ka sacīkste notiek, pusēm dodot paskaidrojumus, iesniedzot pierādījumus, tiesai adresētus pieteikumus, piedaloties liecinieku un ekspertu nopratināšanā, citu pierādījumu pārbaudē un novērtēšanā, piedaloties tiesu debatēs un veicot citas procesuālās darbības šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civillikuma 1590. pants noteic, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Lietā nav strīda, ka 2011. gada 26. jūlijā starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts līgums par norēķinu konta atvēršanu un apkalpošanu. Atbildētājs apstiprināja, ka pirms Līguma parakstīšanas viņš ir iepazinies ar Līgumu un Līguma noteikumiem (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 1. lapa*).

Saskaņā ar Norēķinu konta noteikumu 3.3. punktu (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 28.-31. lapa*) par norēķinu konta atvēršanu, apkalpošanu un slēgšanu, kā arī par citiem ar norēķinu konta atvēršanu, apkalpošanu un slēgšanu saistītiem pakalpojumiem un norēķinu kontā veiktajām operācijām/darījumiem tiek piemērota komisijas maksa, kas noteikta Tarifos, ko atbildētājs apņēmās maksāt, parakstot līgumu (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 34.-38. lapa*).

Ar atbildētāja norēķinu konta Nr. /konta numurs/ izrakstu pierādīts, ka atbildētājs laikā no 2011. gada 26. maija līdz 2023. gada 12. septembrim ir izmantojis prasītājas pakalpojumus (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 4.-5. lapa*).

Vispārējo darījumu noteikumu 1.41. punkts noteic, ka tarifi ir sistematizēts pakalpojumu komisijas maksu un citu maksājumu apkopojums, saskaņā ar kuru prasītāja ietur komisijas maksas un citus ar pakalpojumiem saistītus maksājumus, aprēķina, izmaksā vai ietur procentus. Tarifi ir neatņemama Vispārējo darījumu noteikumu, pakalpojumu noteikumu un pakalpojumu līguma sastāvdaļa (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 9.-20. lapa*).

Civillikuma 1402. pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 1587. pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Tiesa atzīst, ka puses ir vienojušās par darījuma būtiskajām sastāvdaļām ar nolūku savstarpēji saistīties un, saskaņā ar Civillikuma 1533. pantu līgums uzskatāms par galīgi noslēgtu un atzīstams par tiesīgu. Līgums noslēgts saskaņā ar Civillikuma prasībām, tas nav apstrīdēts, līdz ar ko ir spēkā esošs un pusēm saistošs.

Prasītājas pakalpojumu tarifi noteic, ka par SMS-Bankas izmantošanu piemēro 0,10 EUR maksu par katru īsziņu (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 32. lapa*).

Saskaņā ar prasītājas norēķinu konta tarifiem par norēķinu konta apkalpošanu tiek piemērota komisijas maksa 0,65 EUR mēnesī (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 34. lapa*), savukārt saskaņā ar prasītājas pakalpojumu tarifiem par neaktīvo konta apkalpošanu tiek piemērota komisijas maksa 1 EUR mēnesī (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 34. lapa*), bet pēc grozījumiem 5 EUR mēnesī (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 39.-42. lapa*).

2015. gada 9. septembrī starp prasītāju (vēsturiskais nosaukums AS "Norvik Banka") un atbildētāju tika noslēgts Līgums Nr. 7250274009 par norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu. Atbildētājs apstiprināja, ka pirms Līguma parakstīšanas viņš ir iepazinies ar Līgumu un Līguma noteikumiem (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 2.-3. lapa*).

Prasītāja 2015. gada 9. septembrī atvēra atbildētājam norēķinu kontu, kas ir pierādīts ar Klienta karšu konta izrakstu Nr. 3516899-2023/0912 (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 6.-8. lapa*).

Saskaņā ar Norēķinu karšu noteikumu 3.2. punktu darījumu summas tiek norakstītas no kartes kontā esošajiem atbildētāja paša naudas līdzekļiem, bet atbildētāja paša naudas līdzekļu trūkuma gadījumā no bankas saskaņā ar Līgumu atbildētājam piešķirtā kartes kredīta, ar to samazinot neizmantotā kartes kredīta summu un nepieciešamības gadījumā pieļaujot kartes kredīta pārtēriņu bez iepriekšējas saskaņošanas ar atbildētāju (bezakcepta kārtībā), pamatojoties tikai uz Maksājumu apstrādes centru vai attiecīgās starptautiskās norēķinu karšu organizācijas bankai nosūtīto informāciju par kartes izmantošanu darījuma veikšanai. Norēķinu karšu noteikumu 3.5. punktā noteikts, ka no kartes konta banka bezakcepta kārtībā noraksta tarifos noteiktās komisijas maksas, kuras saistītas ar kartes izsniegšanu un lietošanu, kartes konta atvēršanu un apkalpošanu, kartes kredīta lietošanu un citas maksas, kas nav norādītas tarifos, bet ir bijušas nepieciešamas prasītājai atbildētāja maksājumu rīkojumu izpildei, nepieciešamības gadījumā veicot naudas līdzekļu konvertāciju pēc prasītājas noteiktā valūtas maiņas kursa operācijas veikšanas dienā. Naudas līdzekļu nepietiekamības gadījumā kartes kontā prasītāja ir tiesīga bez papildu saskaņošanas ar atbildētāju veikt visu parāda summu (kas izveidojies sakarā ar kartes izmantošanu, ja atbildētājs laikā nav norēķinājies ar prasītāju) norakstīšanu no jebkura atbildētāja konta bankā, nepieciešamības gadījumā veicot naudas līdzekļu konvertāciju pēc bankas noteiktā valūtas maiņas kursa operācijas veikšanas dienā (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 21.-27. lapa*).

Atbildētājs laikā no 2015. gada 9. septembra līdz 2023. gada 12. septembrim ir izmantojis prasītājas pakalpojumus, par ko atbildētājam tika piemērotas komisijas maksas atbilstoši prasītājas pakalpojumu tarifiem.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas parāda aprēķinu par piemērotām komisijas maksām atbildētājam par norēķinu konta apkalpošanu (TIS datne: *2_Parada_aprekins_/pers. B/_norekinu_konts.edoc*), un parāda aprēķinu par komisijas maksām par kartes lietošanu un izsniegšanu (TIS datne: *3_Parada_aprekins_/pers. B/_norekinu_karte.edoc*), turklāt, atbildētājs šos faktus nav apstrīdējis un pierādījumus par maksājumiem, kas atšķirtos no minētajos parādu aprēķinos, nav iesniedzis. Saskaņā ar Civillikuma 1838. panta pirmo daļu samaksas pierādīšanas nasta ir uzlikta šajā gadījumā atbildētājam.

Tādējādi, no atbildētāja prasītājas labā piedzenami piemērotās komisijas maksas par kontu apkalpošanu 78,38 EUR.

Ar prasības pieteikumam pievienotajiem pielikumiem pierādīts, ka prasītāja pieņēma izpildei zvērināta tiesu izpildītāja 2015. gada 27. oktobra, 2015. gada 26. novembra, 2015. gada 8. decembra, 2016. gada 7. janvāra, 2016. gada 31. maija, 2017. gada 5. janvāra, 2017. gada 30. janvāra, 2017. gada 26. jūnija, 2017. gada 14. jūlija, 2017. gada 11. oktobra, 2017. gada 13. oktobra, 2018. gada 13. marta, 2018. gada 9. aprīļa, 2018. gada 26. jūnija, 2018. gada 25. jūlija 2018. gada 13. augusta rīkojumus, kā arī sniedza atbildes uz zvērināta tiesu izpildītāja 2018. gada 25. jūlija un 2018. gada 13. augusta rīkojumiem (TIS datne: *5_Pielikums_rikojumi_/pers. B/.zip*).

Prasītājas Citu pakalpojumu tarifi noteic, ka par zvērināta tiesu izpildītāja un Valsts ieņēmumu dienesta rīkojumu pieņemšanu izpildei atbildētājam tiek piemērota komisijas maksa 10 EUR. Šie paši tarifi noteic, ka par atbildes sniegšanu uz zvērināta tiesu izpildītāja un Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījumu atbildētājam tiek piemērota komisija 20 EUR (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 50.-51. lapa*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. pantu tiesa, piemērojot tiesību normas, ņem vērā judikatūru.

Augstākās tiesas 2018. gada 26. janvāra spriedumā Nr. SKC-40/2018 norādīts, ka, izšķirot strīdu sakarā ar pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgto līgumu, tiesa izvērtē šā līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus [sk. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta vienpadsmito daļu]. Patērētāju tiesību aizsardzības likums noteic tiesai imperatīvu pienākumu *ex officio* izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumu atbilstību labticīguma prasībām un tos nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa, turklāt neatkarīgi no tā, vai patērētājs cēlis kādus konkrētus iebildumus.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešās daļas 1. punkts noteic, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas ir pretrunā ar šā likuma 5. pantu, kas savukārt nosaka, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām (Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. panta otrās daļas 5. punkts).

Kredītiestādes un klienta attiecības regulē normatīvie akti, kā arī starp kredītiestādi un klientu noslēgtie līgumi, tostarp izmantojot distances saziņas līdzekļus (Kredītiestāžu likuma 60. pants). Kredītiestāžu likuma 1. panta pirmās daļas 9. punktā dots jēdziena „klients" apraksts: tā ir persona, kurai kredītiestāde sniedz finanšu pakalpojumus.

Ieviešot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/849 nosacījumus, tika pieņemti grozījumi Kredītiestāžu likumā, kas stājās spēkā 2017. gada 1. janvārī, un Latvijā izveidots vienots centralizēts kontu reģistrs, kam jānodrošina efektīvs informācijas sniegšanas mehānisms valsts pārvaldes uzdevumu izpildei, nodrošinot valsts institūcijām iespējas saņemt informāciju sekmīgai valsts pārvaldes uzdevumu īstenošanai, reģistra lietotājiem paredzot iespēju izmantot sistēmas elektroniskai datu apmaiņai ar Valsts ieņēmumu dienestu kā kontu reģistra pārzini. Šī reģistra lietotāji ir konkrētas valsts institūcijas vai amatpersonas, tajā skaitā Valsts ieņēmumu dienests un zvērināti tiesu izpildītāji. Likumprojekta anotācijā kā viens no grozījumu mērķiem minēts: administratīvu resursu, kas nepieciešami rīkojumu apstrādē gan subjektiem, gan nolēmumu izpildītājiem, ietaupīšana [sk. *Kredītiestāžu likuma anotācija. https://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/6E1FBB893E029492C225804C00 210DF2? OpenDocument*].

Sākot ar 2019. gada 1. jūliju piedziņas lietās informācijas apmaiņa saistībā ar rīkojumu izpildi starp Valsts ieņēmumu dienestu, zvērinātu tiesu izpildītāju un subjektiem (kredītiestādēm) notiek tikai elektroniski, turklāt minēto rīkojumu pieņemšanu izpildei un paziņojumu sniegšanu par rīkojumu izpildi jeb datu apmaiņu kredītiestāde veic elektroniski, izmantojot Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā esošo Valsts informācijas sistēmu. Subjekts, kurš nav paziņojis par elektroniskās datu apmaiņas uzsākšanu, laika periodā no 2017. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 30. jūnijam pilda likumā noteiktos pienākumus – pieņem rīkojumus izpildei, paziņo par tā izpildi u.t.t. ar elektroniskā pasta starpniecību šifrētā veidā.

Saskaņā ar Kredītiestāžu likuma $66.^1$ pantu Valsts ieņēmumu dienests un tiesu izpildītājs paziņo kredītiestādei šā likuma $66.^2$ pantā noteiktajā kārtībā obligāti izpildāmus rīkojumus, savukārt saskaņā ar minētā likuma $66.^2$ pantu kredītiestādei ir pienākums šā likuma $66.^1$ pantā noteikto rīkojumu pieņemt izpildei, izpildīt to šajā pantā noteiktajā kārtībā un termiņā un sniegt rīkojuma devējam paziņojumu par izpildi, ievērojot šā panta otrajā un ceturtajā daļā noteikto. No minētajām Kredītiestāžu likuma normām redzams, ka prasītāja kā kredītiestāde nav tiesīga atteikt pieņemt zvērinātu tiesu izpildītāju un Valsts ieņēmumu dienesta rīkojumus un bankas pienākums ir informēt tiesu izpildītāju vai Valsts ieņēmumu dienestu par rīkojuma izpildi.

Pušu līgumā ierakstītā līgumiskā saistība, ka atbildētājs ir iepazinies ar bankas pakalpojuma tarifiem, piekrīt tiem un atzīst tos par saistošiem, tiesas vērtējumā daļā, kas attiecas uz atbildētāja pienākumu veikt samaksu par trešo personu bankai adresētu rīkojumu pieņemšanu un izpildi, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. panta otrās daļas 5. punkta izpratnē atbildētāju kā patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām, jo atbildētājam ir jāveic samaksa nevis par viņam sniegtu pakalpojumu, bet par trešo personu rīkojumiem bankai, kurus kredītiestādei ir pienākums izpildīt uz likuma pamata.

Apstāklis, ka pušu līgumā atbildētājs ir apliecinājis, ka ir iepazinies ar bankas pakalpojumu tarifiem, piekrīt tiem un ir atzīst sev par saistošiem, nav

apstiprinājums tam, ka noslēgtā līgumiskā saistība ir savstarpēji apspriesta, jo no lietā iesniegtajiem līgumiem redzams, ka tie ir sastādīti uz tipveida līguma pamata, savukārt kredītiestādes cenrādis, kā tas izriet no līguma un lietā iesniegtās tarifu izdrukas, ir nevis pušu savstarpēji pielīgtas pakalpojuma izmaksas, bet bankas interneta mājas lapā norādītās pakalpojumu izmaksas visiem bankas klientiem.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta piektā daļa definē, ka līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja tas sastādīts iepriekš un līdz ar to patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā noteikuma saturu; īpaši tas attiecas uz iepriekš sagatavotiem tipveida līgumiem.

Tādējādi tiesa atzīst, ka kredītiestādes klienta, kurš vienlaicīgi ir arī patērētājs, saistību apspriešana nevar aprobežoties ar fakta nodibināšanu, ka patērētājs parakstījies par to, ka ir iepazinies ar kredītiestādes sniegto pakalpojumu tarifiem.

Tādējādi par kredītiestādes veiktu datu apmaiņu, kas notikusi no 2017. gada 1. jūlija, ar zvērinātiem tiesu izpildītājiem, kas kā imperatīvs pienākums tai uzlikts ar likumu, kredītiestāde nav tiesīga pieprasīt komisijas maksu no sava klienta. Proti, komisijas maksa par šādu datu apmaiņu nav paredzēta nedz likumā, nedz prasītājas iekšēji apstiprinātajos tarifos, uz kuriem izdarīta atsauce, slēdzot līgumus ar klientu. Savukārt līdz 2017. gada 1. jūlijam par to, ka kredītiestāde pieņēmusi izpildei šādus rīkojumus, arī nav pamata pieprasīt komisijas maksu no kredītiestādes klienta. Šāds maksājums neietilpst jēdziena "finanšu pakalpojumi" tvērumā un nav ar to saistāms, zvērināta tiesu izpildītāja rīkojuma pieņemšana izpildei ir kredītiestādei ar likumu uzlikts pienākums [sk. *Latgales apgabaltiesas 2023. gada 3. augusta spriedums civillietā Nr. C 77939322*].

Judikatūras nolēmums, kas tiesai ir jāievēro (Civilprocesa likuma 5. panta sestā daļa), sniedz legālo tiesisko normu tulkošanu un šajā gadījumā Latgales apgabaltiesas 2023. gada 3. augusta spriedums civillietā Nr. C 77939322 atzīstams par judikatūru.

"*Judikatūra ir visas tiesiskās juridiski nozīmīgās atziņas, kas ietvertas tiesu un tiesnešu (turpmāk arī ? tiesa) nolēmumos un ko tiesa formulējusi, lietojot jebkuru juridisko metodi, jo īpaši tiesību normu interpretācijas un tiesību tālākveidošanas rezultāts. Vienu vai vairākas šādas atziņas var dēvēt gan par judikatūru, gan attiecīgi par judikatūras atziņu vai judikatūras atziņām*." [sk.: *G. Miķelsone. Judikatūras nozīme Latvijas kā demokrātiskas tiesiskas valsts tiesiskajā sistēmā. Latvijas universitātes Juridiskā fakultāte. Rīga, 2015*].

Viena no personas pamattiesībām ir tiesības uz taisnīgu tiesu, no kā tostarp izriet prasība nodrošināt taisnīgu lietas izskatīšanu, proti, katrā konkrētā gadījumā tiesai jāievēro taisnīguma princips. Attiecīgi taisnīgas tiesas garantija ir cieši saistīta ar pamatotiem, tiesību normām atbilstošiem nolēmumiem [sk. *Satversmes tiesas 2003. gada 4. februāra spriedums lietā Nr. 2002-06-01*].

Tiesas skatījumā taisnīgums izpratams vispirms kā atbilstība, sabalansētība starp indivīdu un sabiedrību un, ja šāda sabalansētība netiek radīta, tā atzīstama par netaisnību. Pretējā gadījumā formālu iemeslu dēļ tiktu ierobežotas tiesības uz taisnīgu tiesu.

Tādējādi prasītājas prasība par komisijas maksas 200 EUR piedziņu ir noraidāma, jo uzliek atbildētājam maksāt par prasītājas darbībām, kas tai uzlikti par pienākumu ar likumu, nevis līgumu starp pusēm, turklāt faktiski bez atbildētāja iespējām ietekmēt līguma noteikumus.

Lietas materiāliem pievienota prasītājas pilnvara (TIS datne: *4_Pielikums_/pers. B/.pdf 63. lapa*) un 2023. gada 16. oktobra Orderis Nr. ZV ADV LZ 465/2023M (TIS datne: *6_ZV advokata orderis_/pers. B/.edoc*). Saskaņā ar Rēķina ZvAdvLZ Nr. 32 (TIS datne: *7_Rekins_ZvAdvLZ_Nr.32.doc*) pielikumu (TIS datne: *8_RekinaNr.32_pielikums_/pers. B/.edoc*) prasītāja samaksāja par advokāta sniegtajiem pakalpojumiem 83,51 EUR (TIS datne: *9_Maksajums.pdf*).

Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta a. apakšpunkts noteic, ka ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros: izdevumi advokāta palīdzības samaksai: atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 *euro*, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas. Savukārt minētā panta ceturtā daļa noteic, ka, ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra. Ņemot vērā, ka prasītājas prasība ir daļēji apmierināta, daļu no atbildētāja prasītājas labā piedzenami izdevumi advokāta palīdzības samaksai 11,76 EUR.

Civilprocesa likuma 195. pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi, saskaņā ar Civillikuma 1765. pantu un ņemot vērā, ka atbildētājs ir patērētājs (Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1. panta 3. punkts) prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja 6 % gadā no piespriestās, bet faktiski nepiedzītās summas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 10. punktu prasītāja pilnībā atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodevas proporcionālā daļa 19,71 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4 EUR.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 193., 194., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda:

maksātnespējīgās akciju sabiedrības "PNB Banka" vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. B/ par parāda piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, maksātnespējīgās akciju sabiedrības "PNB Banka", reģistrācijas numurs 40003072918, labā:

- parādu par neaktīva konta apkalpošanu 78,38 EUR;
- izdevumus advokāta palīdzības samaksai 11,76 EUR,

kopā 90,14 EUR (deviņdesmit un 14/100 *euro*).

Piedzītā nauda pārskaitāma uz maksātnespējīgās akciju sabiedrības "PNB Banka", reģistrācijas numurs 40003072918, kontu LV15PARX0000036181111 AS Citadele banka.

Noteikt maksātnespējīgās akciju sabiedrības "PNB Banka", reģistrācijas numurs 40003072918, tiesības saņemt likumiskos procentus – seši procenti gadā no piespriestās, bet faktiski nepiedzītās summas par laiku no sprieduma labprātīgās izpildes termiņa notecēšanas dienas līdz sprieduma izpildei vai izsoles dienai.

Noteikt /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienas no šī sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Noraidīt prasību daļā par komisijas maksas parāda par zvērināta tiesu izpildītāja rīkojuma pieņemšanu izpildei un atbildes sniegšanu 200 EUR (divi simti *euro*) piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevas proporcionālo daļu 19,71 EUR (deviņpadsmit un 71/100 *euro*), kas iemaksājama:

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138,

Konta numurs LV55TREL1060190911200,

Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22,

Iemaksas mērķis: Vārds, uzvārds, personas kods, lietas numurs.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,00 EUR (četri *euro*), kas iemaksājami:

Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas numurs 90001672316,

Konta numurs LV51TREL2190458019000,

Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22,

Iemaksas mērķis: 21490, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, vārds, uzvārds, personas kods, lietas numurs.

Saīsinātais spriedums sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā 2024. gada 23. janvārī.

Saīsinātais spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanai un neviena no pusēm nav iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu.

Sprieduma sastādīšanas lūgumu var iesniegt desmit dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas datuma. Sprieduma sastādīšanas lūguma gadījumā spriedums sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā 2024. gada 22. februārī.

Spriedumu, kas sastādīts atbilstoši Civilprocesa likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, apelācijas sūdzību iesniedzot Latgales rajona tiesā.

Tiesnesis D. Zamjatins